

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Intervención psicopedagóxica nas dificultades de aprendizaxe	Código	652511214	
Titulación	Mestrado Universitario en Psicopedagogía			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito PrivadoFisioterapia, Medicina e Ciencias BiomédicasPsicología			
Coordinación	Gonzalez Seijas, Rosa María	Correo electrónico	rosa.maria.gonzalez.seijas@udc.es	
Profesorado	Gonzalez Seijas, Rosa María	Correo electrónico	rosa.maria.gonzalez.seijas@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Nesta materia preténdese estudar desde un plano teórico-práctico as principais características das dificultades de aprendizaxe. Preténdese que o alumnado adquira as competencias psicopedagóxicas necesarias para unha axeitada intervención neste eido.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A5	Planificar a intervención educativa en diferentes contextos, identificando e interpretando as dificultades e trastornos que poidan xurdir no proceso de ensino-aprendizaxe.
A6	Dominar o marco legislativo que regula o funcionamento das diversas institucións e adoptar un marco teórico de referencia que ampare os criterios de selección dos diferentes instrumentos e estratexias de diagnóstico, intervención e avaliación.
A8	Deseñar, implementar e avaliar prácticas educativas, programas e servizos que dean resposta ás necesidades das persoas, organizacións e colectivos específicos, promovendo a presenza, participación e éxito de todo o alumnado en contornos educativos e sociolaborais.
B2	Aprender a aprender
B3	Capacidade de resolución de problemas
B4	Capacidade de aplicar coñecementos na práctica psicopedagóxica
B6	Traballar de forma autónoma e con iniciativa
B7	Traballar de forma colaborativa
B10	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B11	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B12	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
B3 Capacidade de resolución de problemas	AP5	BM3	CM3
	AP8	BM7	
		BM10	
		BM11	
		BM12	

B4 Capacidade de aplicar coñecementos na práctica psicopedagóxica		BM4	
B6 Traballar de forma autónoma e con iniciativa		BM6	
B2 Aprender a aprender	AP6	BM2	

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1. CONCEPTO E CLASIFICACIÓN DAS DIFICULTADES NA APRENDIZAXE	-Conceptos básicos -Avaliación e intervención na educación infantil -Dificultades temperás de aprendizaxe -Características dos nenos/as con DA
TEMA 2. DIFICULTADES DE APRENDIZAXE NA LINGUAXE ESCRITA	As DIFICULTADES NAS APRENDIZAXES BASICOS. As DIFICULTADES NA APRENDIZAXE DA LECTURA -Conceptos básicos -Procesos que interveñen na lectura -Dificultades en DAL -Avaliación -Prevención/intervención nas DAL As DIFICULTADES NAS APRENDIZAXES BASICOS. As DIFICULTADES NA APRENDIZAXE DA ESCRITURA -Conceptos básicos -Procesos que interveñen na escritura -Dificultades en DAE -Avaliación -Prevención/intervención das DAE
TEMA 3. DIFICULTADES DE APRENDIZAXE NAS MATEMÁTICAS	AS DIFICULTADES NAS APRENDIZAXES BASICOS. AS DIFICULTADES NA APRENDIZAXE DAS MATEMATICAS -Conceptos básicos -Procesos que interveñen nas matemáticas -Dificultades en DAM -Avaliación -Prevención das DAM

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Proba mixta	A5 A6 A8 B2 B3	4	4	8
Sesión maxistral	A5 A6	10	0	10
Estudo de casos	B7 B10 B11 B12 C3	6	4	10
Traballos tutelados	B4 B6	13	8	21
Proba práctica	A5 B4 B3	4	10	14
Lecturas	B2	3	5	8
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba mixta	Proba escrita con preguntas tipo test, de resposta breve e resolución de un caso.
Sesión maxistral	Explicación por parte do profesor dos contidos teórico-prácticos.
Estudo de casos	Estudo de casos por grupos.
Traballos tutelados	Traballos que facilitan a integración da teoría e a práctica como o deseño dunha intervención para un caso en concreto ou para unha aula concreta.
Proba práctica	Aplicaranse procedementos e estratexias aprendidos con materiais concretos a casos de dificultades nas aprendizaxes básicas, e serán presentados aos/as compañeiros/as.
Lecturas	Discusión e reflexión sobre fontes de información.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Estudo de casos	O alumnado terá tutoría personalizada segundo as súas necesidades. o ?Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia?, poderán solicitar tutoría presencial, vía e-mail, para seguir os contidos da clase e para desenvolver os traballos establecidos previamente, posto que as entregas serán en tempo e forma co resto da clase.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	B4 B6	Traballos que facilitan a integración da teoría e a práctica como o deseño dunha intervención para un caso en concreto ou para unha aula concreta.	20
Lecturas	B2	Análise de lecturas proporcionadas polo profesor	10
Proba mixta	A5 A6 A8 B2 B3	Proba escrita con preguntas tipo test , preguntas abertas de resposta breve e resolución de casos.	50
Estudo de casos	B7 B10 B11 B12 C3	Análise de casos en pequeno grupo	20

Observacións avaliación

OPCIÓN A

Alumnado con dedicación completa: asistencia/participación nas actividades de clase igual ou superior ao 90%:

- a) Elaboración e presentación de traballos (estudo de casos, lecturas, elaboración de materiais) (50%).
- b) Exame escrito (proba mixta) sobre os contidos da materia (40%).
- c) Participación en actividades de clase (10%).

OPCIÓN B

Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, segundo establece a "Norma que regula ou réxime de dedicación ao estudo e a permanencia e a progresión dúas estudantes de grao e mestrado universitario na Universidade da Coruña" (aprobada en Consello de Goberno do 28 de xuño do 2016):

- a) Exame escrito sobre os contidos teórico-prácticos da materia (50%).
- b) Análise de casos e elaboración de materiais (50%).

OBSERVACIÓNS ADICIONAIS:

-A materia e cada parte da mesma considéranse aprobadas con 5.0.

-O alumnado que ten os traballos aprobados e o exame suspenso ou viceversa poden presentar o exame ou os traballos na convocatoria de xullo (segunda convocatoria).

-Para facer media (da parte práctica) debe estar aprobado o exame (proba mixta). É unha condición indispensable.

Este criterio é válido para TODAS as convocatorias de exame.

2. Segundo establecen as "Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dúas estudos de grao e mestrado universitario" (aprobada o 19/12/2013 e modificada o 30/04/2014) no Art. 21.2: Considerarase como "Non presentado" (NP) a aquel estudante que, estando matriculado na materia, non concorra ás distintas actividades de avaliación que se establecen para o curso académico.

Así, será cualificado como "Non presentado" cando:

- a) Non complete o proceso de avaliación continua, nas condicións que figure na guía docente, ou
- b) Non se presente á proba do período oficial de avaliación.

NOTA:

A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con "suspenso" (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto a comisión da falta prodúcese na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Bibliografía básica	Alsina,A. (2004). Desarrollo de competencias matemáticas con recursos lúdico-manipulativos. Narcea.Beltrán J., López Escribano, C. Y Rodríguez E. (2006). Precursores tempranos de la lectura. En B. Gallardo, C.Hernández y V. Moreno (Eds). Lingüística clínica y neuropsicología cognitiva. Actas del I Congreso Nacional de Lingüística clínica. Universitat.Cuetos,F. (2008). Psicología de la lectura. Wolters Kluwer.Cuetos,F. (2009). Psicología de la escritura. Wolters Kluwer.Cuetos, F., Soriano, M., Rello.L.(2019). Dislexia, ni despiste ni pereza. La esfera de los libros.Cuetos, F., Arribas, D.,Suarez-Coalla.,Martinez-Garcia,C.(2020). PROLEXIA. TEA.González, R.M. Y Cuetos,F. (2008). Actividades para el aprendizaje de la lectura y de la escritura. CEPE.González, R.M. et al. (2013). Javitor, el castor lector y los amigos de las letras. CEPE.Guzmán-Simon, F., Navarro-Pablo, M., Y Garcia-Jimenez, E. (2015). Escritura y lectura en educación infantil. Pirámide.Jiménez González, J. Y Ortiz González , R. (2008). Conciencia Fonológica y Aprendizaje de la Lectura. Teoría, evaluación e intervención. Síntesis.Jimeno,M. (2006). ¿Por qué las niñas y los niños no aprenden matemáticas?. Octaedro.Marin M. (2013). Cuentos para aprender a enseñar matemáticas. NarceaMoraza, I. Y Campo, M.E. Del (2002). Conceptualización y etiología de las dificultades de Aprendizaje. En M.E. del Campo (editora). Dificultades de Aprendizaje e intervención Psicopedagógica. Sanz y Torres, pp.153-182.Ortiz, M.R. (2004). Manual de dificultades de aprendizaje. Pirámide.Ripoll,J Y Aguado,G. (2015). Enseñar a Leer. EOS.Roldán, L. Y Gonzalez, R.M. (2019). Conciencia Fonológica y lectura de palabras. GIUNTIEOS.Romero, J.F. Y Lavigne, R.(2005). Dificultades en el aprendizaje: unificación de criterios diagnósticos, Vol,1. Consejería de Educación: Junta de Andalucía.Ramos, J. L. y Cuadrado, I. (2006). Prueba para la Evaluación del Conocimiento Fonológico ? PECO. EOS.Ramos, J.L., González, A. y Gutiérrez, R. (2023). Test de Evaluación de la Conciencia Fonológica, TECO. Gunti Psychometrics.Salvador, F. Y Gutierrez, R. (2006). Atención educativa al alumnado con dificultades en lectura y escritura. Aljibe.Sanz-Torrent, M. y Andreu, L. (Coords). (2023). El trastorno del desarrollo del lenguaje. Pirámide.Silva, C. (2020). Método diverlexia. Amazon. Autoedición.Teruel,J. Y Latorre,A. (2014). Dificultades de aprendizaje. PirámideUceira, E. González-Seijas, R.M. Y Cuetos, F. (2012). Los TORRES, una familia de escritores. CEPE.Zapata,A. (2011). La psicomotricidad durante la etapa de educación infantil. Ediciones KyL.Uceira, E., Gonzalez, R.M. (2015). La baraja de las palabras. EOS.Uceira, E. y González, R.M.. (2024). Divertimonos xogando coas nosas palabras. Xunta de Galicia.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías